

Martonvásári Polgármesteri Hivatal	
Érkezett:	2018 SZEPT 06. 1
Szám:	7900 M. L. 1
Sajnálat:	

MR (ML)
Teh. gyűjtés

ERCSI VÁROS ÖNKORMÁNYZAT

2451 Ercsi, Fő u. 20. Tel/Fax.: 06-25-515-600, Fax: 06-25-515-601
e-mail: polghivatal@ercsi.hu

Ikt. sz.: E/7785-1/2018.

Tárgy: Javaslatoz az illegális
hulladékelhelyezések visszazozorítására

Szent László Völgye Többcélú Kistérségi Társulás
Dr. Szabó Tibor elnök Úr
részére

Martonvásár
Budai u. 13.

2462

Tisztelt Elnök Úr, Társulási Tanács Tagok!

Következő TKT

Polgármesteri Hivatal, Martonvásár	
iktalva:	2018 SZEPT 07.
Ügyirat- szám:	5113-1/2018
Melléklet:	

Az alábbi javaslatot küldtük el Dr. Simon László Kormány megbízott Úr, Tessely Zoltán Országgyűlési Képviselő és Miniszterelnöki Biztos Úr és Dr. Galambos Dénes Miniszterelnöki Biztos Úr részére kérve, hogy tegyenek meg mindent annak érdekében, hogy az illegális hulladéklerakás – mindannyiunk települését érintő – problémája megoldódjon, vagy legalább enyhüljön.

Úgy gondoljuk, hogy közös fellépéssel még inkább felhívhatnánk a figyelmet erre a – mondhatni – országos gondra, ezért kérjük, hogy a kistérség településeinek polgármesterei ismertessék meg javaslatainkat a Képviselő-testületükkel, gyűjtsék össze a további gondolatukat és támogassák kezdeményezésünket!

„Országos probléma a különböző hulladékok – háztartási, veszélyes és nem veszélyes hulladékok, építési hulladékok, stb. – illegálisan történő lerakása.

A települések bel- és külterületén, az erdőszéleken és az erdőkben egyre halmozódnak a hulladékkupacok. Ahová pedig egyszer hulladék kerül, oda egyre inkább hordják mások is. Ez szennyezi a környezetet, ártalmas az emberi egészségre, kárt okoz az állat- és növényvilágban, szennyezi a vizeinket, a levegőt.

Hatékony jogszabályi megoldás nincs. Ha nehezen sikerül felderíteni az elkövetőt (ez ritka eset), akkor sem igazán áll rendelkezésre megfelelő jogi eszköz a végrehajtásra. Ha pedig az elkövető ismeretlen, akkor végképp nincs szankció, nincs megoldás. Átmeneti megoldás, ha a lerakott hulladékot az önkormányzat, vagy más ingatlan tulajdonos, ingatlankezelő eltakarítja, ami természetesen sok pénzbe kerül. Ezt a pénzt pedig – ha van egyáltalán – az ingatlan tulajdonosok nem erre szánták.

Szükséges tehát – úgy gondoljuk – a jogszabályok olyan módosítása, amely alapján hatékonyabban lehet fellépni az illegális hulladékelhelyezések, hulladékelhelyezők ellen. Emellett a környezettudatos nevelés, a példamutatás is szükséges, melyet az óvodákban, iskolákban és otthon a családban kell elkezdni.

Nézzük a vonatkozó jogszabályi környezetet, induljunk ki abból, hogy mi a helyzet jelenleg:

1. **szabálysértés:** (a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény)

150. Köztisztasági szabálysértés

196. § (1) Aki

a) a közterületen, a közforgalom céljait szolgáló épületben, vagy közforgalmú közlekedési eszközön szemetel, ezeket beszennyezi,

b) a felügyelete alatt lévő állat által az a) pontban megjelölt helyen okozott szennyezés megszüntetéséről nem gondoskodik,

szabálysértést követ el.

(2) Aki települési hulladékot a közterületen engedély nélkül lerak, elhelyez, vagy nem a kijelölt lerakóhelyen rak le vagy helyez el, szabálysértést követ el.

(2a) Köztisztasági szabálysértés miatt nem vonható felelősségre az a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló törvény alapján fogyatékos személynek minősülő személy, aki az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott cselekményt a felügyelete alatt lévő vakvezető, illetve mozgáskorlátozottakat segítő kutyára vonatkozóan követi el.

(3) Az (1) és (2) bekezdésekben meghatározott szabálysértés miatt a közterület-felügyelő, természeti és védett természeti területen a természetvédelmi őr, helyi jelentőségű védett természeti területen az önkormányzati természetvédelmi őr, az önkormányzat közigazgatási területéhez tartozó termőföldeken a mezőőr is szabhat ki helyszíni bírságot.

Ami ebből minket elsősorban érdekel az a (2) bekezdés. A probléma, onnan ered, hogy e szabálysértés kapcsán a járási hivatalnak van hatásköre eljárni, azonban az ott dolgozó hivatalnokoknak nincs semmilyen lehetősége az ismeretlen elkövetők után kutatni, nyomozni, így az ügyek nagy része eleve megszüntetésre van ítélve, szinte kizárólag a tettenért elkövetőkkel szemben tudnak eljárni.

2. **Bűncselekmény:** (a büntető törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény)

A hulladékgazdálkodás rendjének megsértése

248. § (1) Aki

a) arra a célra hatóság által nem engedélyezett helyen hulladékot elhelyez,

b) engedély nélkül vagy az engedély kereteit túllépve hulladékgazdálkodási tevékenységet, illetve hulladékkal más jogellenes tevékenységet végez,

büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt a hulladékról szóló törvény szerinti veszélyes hulladéokra követik el.

(3) Aki a bűncselekményt gondatlanságból követi el, vétség miatt az (1) bekezdésben meghatározott esetben egy évig, a (2) bekezdésben meghatározott esetben két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) E § alkalmazásában

a) hulladék: mindaz, amit a hulladékról szóló törvény hulladéknak minősít, ha alkalmas az emberi élet, testi épség, egészség, a föld, a víz, a levegő vagy azok összetevői, illetve élő szervezet egyedének veszélyeztetésére;

b) hulladékgazdálkodási tevékenység: a hulladéknak a hulladékról szóló törvényben meghatározott gyűjtése, begyűjtése, szállítása - ideértve az országba történő behozatalt, onnan történő kivitelt, valamint az azon történő átszállítást -, előkezelése, tárolása, hasznosítása, ártalmatlanítása.

Ami a problémát jelenti itt, hogy a Btk. szűkíti a keretjogszabály (hulladékgazdálkodási törvény) által megfogalmazott hulladék fogalmát, azzal hogy akkor bűncselekmény a cselekmény, ha a hulladék, amire elkövetik, alkalmas az emberi élet, testi épség ... (etc) veszélyeztetésére.

Annak a megállapítása, hogy a hulladék alkalmas-e a fent felsorolt elemek stb., veszélyeztetésére, különleges szakértelmet igényel. Az ilyen ügyek szinte minden esetben környezetvédelmi szakértő bevonását igénylik, ami okán az ügyek egyrészt elhúzódnak, jelentős költséggel járnak (a szakvélemények az esetek 99%-ban csupán arra szolgálnak, hogy megállapítsuk, hogy bűncselekmény történt -e, vagy sem, nem visznek közelebb az elkövetőhöz), másrészt a helyszínen intézkedő rendőr vagy közterület-felügyelő nem tudja egyből eldönteni, hogy szabálysértéssel vagy bűncselekménnyel áll-e szemben, így azt sem, hogy miképpen intézkedjen, az ügyben elkezdődik a „ping-pongozás” a hatóságok, hivatalok között. Eljárás eljárást követ, elkövető, szankció sehol, mindenki csupán papírokat gyárt, hogy miért nem ő a hatáskörrel rendelkező hatóság, vagy miért nem tud semmit tenni.

A hulladékgazdálkodási törvény taxatív felsorolja azt, hogy melyek a veszélyes hulladékok, a büntetőjogszabály az azokra való elkövetést minősítő körülményként értékeli.

A megoldás az volna, hogy a Btk., illetve a hulladékgazdálkodási törvény módosításával konkrét, taxatív felsorolást kapnánk, hogy mely hulladékok esetében valósul meg a bűncselekmény, s melyek esetében nem.

A szabálysértési eljárás esetében célszerű volna csakúgy, mint korábban, amikor jelentősen megszorodtak a tulajdon elleni szabálysértések, a köztisztasági szabálysértés esetén a 196. § (2) bekezdésében foglalt elkövetési magatartást önálló, szabálysértési elzárással is sújtható törvényi tényállásként szabályozni akképpen, hogy ne csupán a hulladék közterületen való lerakása, elhelyezése, hanem az azzal kapcsolatos minden, engedély nélkül, vagy az engedély kereteit túllépve végzett tevékenység képezzen szabálysértést (megegyező megfogalmazással a büntetőjogi törvényi tényálláshoz azzal a különbséggel, hogy olyan hulladékok, amelyek nem szerepelnek az ott említett felsorolásnál). Természetesen ehhez valószínűleg a hulladékról szóló törvényt is módosítani kell, hogy az összhang meglegyen; mit enged, mit tilt, mit köt engedélyhez. Fontos, hogy ne csupán a települési hulladék szerepeljen a tényállásban, hanem minden olyan hulladék, amellyel nem valósul meg a bűncselekmény.

Fontosnak tartjuk azt is, hogy helyi szinteken minden, a lakosság felé irányuló kedvezmény, juttatás, segély, támogatás, amennyiben ez kiköthető, megkötött hulladékszállítási szolgáltatási szerződéshez kötött legyen, s **az igénybejelentőnek ne legyen díjhátraléka.**

Az önkormányzat, hasonlóan a talajterhelési díjhoz (akik nem veszik igénybe a csatorna szolgáltatást) szabhasson ki azok részére környezetterhelési díjat, akik nem veszik igénybe a hulladékgazdálkodási közszolgáltatást. Ehhez az szükséges, hogy a szolgáltatótól rendelkezésre álljon az, hogy mely ingatlanokon veszik, illetve nem veszik igénybe a szolgáltatást. Ezt összehasonlítva, a talajterhelési díjhoz hasonlóan lehetne kiszabni a hulladékkal kapcsolatos környezetterhelési díjat, amelyből a befolyt összeg azon illegális lerakók megszüntetésére lenne fordítható, amelyek elkövetői ismeretlenek maradnak.

Az önkormányzat a területén jogellenesen lerakott hulladékok esetében a szabálysértési eljárásban gyakorolhasson ügyféli jogokat, így értesülhessen az eljárás menetéről, az elkövető kilitéről, hogy jogos igényét érvényesíteni tudja a jogsértővel szemben, egyáltalán értesüljön arról, hogy a területén szabálysértési eljárás van folyamatban.

Amikor nem közterületen valósul meg a cselekmény, célszerű volna a köztisztasági szabálysértés alatt szankcionálni azon eseteket, amelyek nem merítik ki a „hulladékgazdálkodás rendjének megsértése” szabálysértési alakzatát. Fontos a szemetelés (pl. használt papírsebkendő eldobása) és a hulladék elhelyezés, lerakás elhatárolhatósága.

Természetesen más megoldások is elképzelhetők, a lényeg azonban az, hogy ne lehessen büntetlenül szemetelni. Továbbá ne kelljen hosszadalmas és közvetett (pl. járási hivatal bevonása) eljárást lefolytatni, a bizonyítási és a szankcionálási lehetőségeket egyszerűsíteni kellene. E nélkül csak szaporodnak a szemétkupacok. Amit ezek megszüntetésére költünk, azt a pénzt tudnánk sok értelmes célra is költeni. Ha pedig nincs pénz ezek felszámolására, az a bevezetőben említett problémákat csak fokozza, a település arculatát pedig rendkívül rombolja.

Szükségesnek gondoljuk továbbá a **hulladékudvarok igénybevételi lehetőségeinek bővítését** annak érdekében, hogy az ingatlanhasználók a náluk keletkezett hulladékot itt el tudják helyezni. Ez leginkább a háztartásoknál alkalmanként jelentkező építési hulladék és veszélyes hulladék esetében igényelne megoldást. Ehhez fontos lenne a hulladékudvarok fenntartásának a jelenleginél hatékonyabb finanszírozása, akár az állampolgárok által befizetett adóból történő elkülönítés útján, vagy más pénzügyi megoldással. Ezzel szintén csökkenthető lenne az illegálisan lerakott hulladékok mennyisége.

Kérjük Tisztelt Miniszterelnöki Biztos Úr szíves intézkedését a jogalkotó irányában a jelzett jogszabályi feltételek megteremtése érdekében.

Ercsi, 2018. szeptember 3.

Tisztelettel:

